

Ajankohtaista kiertotaloudesta ja jätehuollosta

Anna-Maija Pajukallio

Jätealan yhteistyöryhmä 15.6.2023

Esittelyssä

- Akuuttia EU-aloitteista eli käsittelyssä ja odotettavissa
 - *Espanja aloittaa neuvoston pj-maana heinäkuussa*
 - *Parlamenttivaalit kesäkuun 2024 alkupuolella, nykyisen komission peliaika vähenee*
- JOPAS
- UTU-työn eteneminen
- Jätetilastot 2021

EU-aloitteiden eteneminen

• Akkuasetus

- Korjaukset loppusuoralla. Hyväksyttäneen Q3/2023, parlamentti hyväksyi eilen keskiviikkona 14.6. Soveltaminen alkaa siirtymäaikojen jälkeen.
- Lainsäädäntöhanke asetettu [Akkuasetuksen toimeenpano – Ympäristöministeriö](#)

• Jätteensiirtoasetus

- Neuvoston mandaatti aloittaa trilogit hyväksyttiin Coreperissa 24.5.
- 1. trilogi 31.5. Espanja jatkaa trilogia syksyllä
- Parlamentin kanta 17.1.2023. **Muovijätteen asteittainen vientikielto EU ja EFTA maiden ulkopuolelle. Kommentteja?**
- Asetuksen esittely syksyn kokouksessa?

• SER-direktiivin muutosehdotus 7.2.2023 COM(2023) 63 final [WEEE](#)

- Muutostarpeen taustalla EU:n tuomioistuimen päätös C-181/20, jonka mukaan SER-direktiivissä on tietyiltä osin taannehtivuutta, joka ei ole perusteltavissa oikeudellisesti. Case aurinkopaneelit.
- Kompakti ja tekninen muutos, joka voi kuitenkin edellyttää muutoksia jätelakiin
- U-kirje [U 11/2023 vp](#)
- Etenemässä päätöksentekovaiheeseen, Coreperissä pe 16.6.

• PPWR eli pakkaus- ja pakkausjäteasetus

- Neuvostossa
 - ympäristöneuvostossa ministereiden näkemysten vaihto 16.3.
 - käsittely jatkuu neuvoston ympäristötyöryhmässä
 - kesäkuun lopussa ensimmäinen versio, jossa otettu huomioon jäsenmaiden kommentteja
 - käsittely jatkuu Espanjan puheenjohtajuuskaudella
 - mahd. yleisnäkemys joulukuussa, jos asiat etenevät hyvin
- Euroopan parlamentissa
 - parlamentin äänestys muutosehdotuksista syys-lokakuussa
- PPWR:n käsittelyssä neuvoston työryhmässä uudelleenkäytön edistämistä koskevat säännökset keskeisiä: osa jäsenmaista esittänyt kunnianhimoisempia tavoitteita, osa tuonut esille ehdotuksen mahdolliset tahattomat kielteiset vaikutukset
- Useat maat pitävät tärkeänä, että toimivat kierrätysratkaisut säilyvät
- FI on toisen jäsenvaltion kanssa esittänyt mahdollisuutta korvata kierrätetyn muovin käyttövelvoitetta biopohjaisella materiaalilla

Vihreät väittämät direktiiviehdotus [Komission ehdotus 22.3.2023](#)

- Työpaja sidosryhmille 22.5. – tekniset vaikeudet ja sidosryhmäinfo 6.6.
- Keskeinen sisältö:
 - Yritysten noudatettava tiettyjä minimikriteereitä tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten todentamisessa ja viestinnässä.
 - Yritysten ympäristöväittämien on perustuttava tieteelliseen näyttöön ja niissä on otettava huomioon tuotteen koko elinkaari sekä keskeiset ympäristövaikutukset.
 - Vihreiden väittämien pitää perustua kolmannen osapuolen todentamiseen.
 - Ehdotuksen mukaan EU-maiden tulisi nimetä toimivaltainen viranomainen (tai viranomaisia) valvomaan direktiivin toimeenpanoa ja ympäristöväittämien käyttöä.
 - Mikroyritykset on rajattu ehdotuksen ulkopuolelle. Lisäksi laaja valikoima tuotteita ja palveluita, jotka jo ovat säänneltyjä muun lainsäädännön piirissä, eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan
- Neuvoston ympäristötyöryhmä on aloittanut käsittelyn 3.4. esittelyllä
- U-kirjelmä eduskunnalle kesäkuun lopussa?
- Espanja jatkaa käsittelyä yhdessä empowering of consumers –ehdotuksen kanssa

Tulossa heinäkuussa – jätedirektiivin muutos

- **Jätedirektiiviä koskeva muutosehdotus 5.7. (kutakuinkin varmaa)**
 - Aiheina elintarvikejäte ja tekstiilijäte
 - odotettavissa jätteen vähentämisen tavoite elintarvikejätteelle, tekstiilijätteen uudelleenkäyttö- tai/ja kierrätystavoite sekä tekstiilin tuottajavastuu
 - Tavoitteena U-kirje syyskuun alkupuolella (kesä haastaa)
 - Espanjan tavoitteena mahd. näkemysten vaihto
 - Sidosryhmäyhteistyö:
 - YM tiedottaa heti esityksen tultua julki.
 - Elintarvikepuolella tiivistä yhteistyötä jo elintarvikealan materiaalitehokkuussitoumuksen ja elintarvikejätetilastoinnin yhteydessä. Tekstiilipuolella tulossa Kiertotalous-Suomen kanssa järjestettävä pyöreän pöydän keskustelu 14.9.

Tulossa heinäkuussa – ELV ?

- Romuajoneuvodirektiivin uusiminen – yhdessä ajoneuvojen tyyppihyväksyntädirektiivin uusimisen kanssa
 - romuajoneuvoja koskeva asetusehdotus ? heinäkuun toisella viikolla ?
 - ministeriöiden (YM & LVM) yhteistyön ja sidosryhmäyhteistyön virittäminen
- Komission ”ELV”-vastaava Jaco Huismanin äskettäin kertomaa EGARAN kattojärjestön kevätkokouksessa
 - **Design circular**’: we aim at improving **circularity in the design and production of vehicles**.
 - **Use recycled content**’: we want to increase the **use of recycled content** in manufacturing of new vehicles.
 - **‘Treat better**’: we aim to **increase the quantity AND QUALITY of materials** that are re-used, remanufactured, and recycled.
 - **‘Improve governance**’: we want to reinforce producer responsibility by **setting up national Extended Producer Responsibility Schemes**.
 - **Collect more**’: we aim to increase traceability with regard to the trade and export of vehicles.
 - **Cover all vehicles**’: we want to extend the regulatory scope to motorcycles, lorries, and buses.

Kiertotaloutta liipaten ?

- **Tahattomat mikromuovipäästöt - ehkä heinäkuussa**
 - Siirtynyt toukokuulta
 - Direktiivi kattaa muovipelletit
 - Tiedonannossa on mukana myös tekstiilien, autonrenkaiden ja maalien yms. mikromuovien ennaltaehkäisevät toimet.
- **Maaperän terveyttä koskeva säädös 5.7. (kutakuinkin varma)**
 - Ennakkovaikuttamislinjaukset [E 128/2022 vp](#), 12.12.2022

Tulossa olevia muita EU-asioita

- SUP-TAC kokous 19.6, jossa äänestettävänä komission täytäntöönpanosäädös mm. kierrätetyn sisällön määrittämistä ja tavoitteiden laskennasta ja raportoinnista
- JRC selvittää komission toimeksiannosta kierrätystavoitteiden asettamista rakennus- ja purkujätteille (jätedirektiivin mukaan komission tehtävä ehdotus 2024 loppuun mennessä)
- komission toimeksiannosta meneillään myös selvitys asbestijätteen jätehuollosta, tavoitteena hierarkian mukaisesti kaatopaikkakäsittelyn vähentäminen ja kierrätyksen lisääminen
- komissio arvio puhdistamolietedirektiivistä valmistunut SWD(2023)157 final: sääntely edelleen relevanttia, mutta harkittava asian sääntelyä laajemmassa kontekstissa

JOPAS

- Yhdyskuntajätehuoltoa ohjaavat säännökset (ns. JOPAS-opas) oli keväällä lausuntokierroksella.
- Lausuntopalaute nosti esiin tarpeen täsmentää ja selventää jätelakia eräiltä osin.
- Opasta ei toistaiseksi julkaista, ennen kuin hallitusohjelman sisältö on tiedossa.

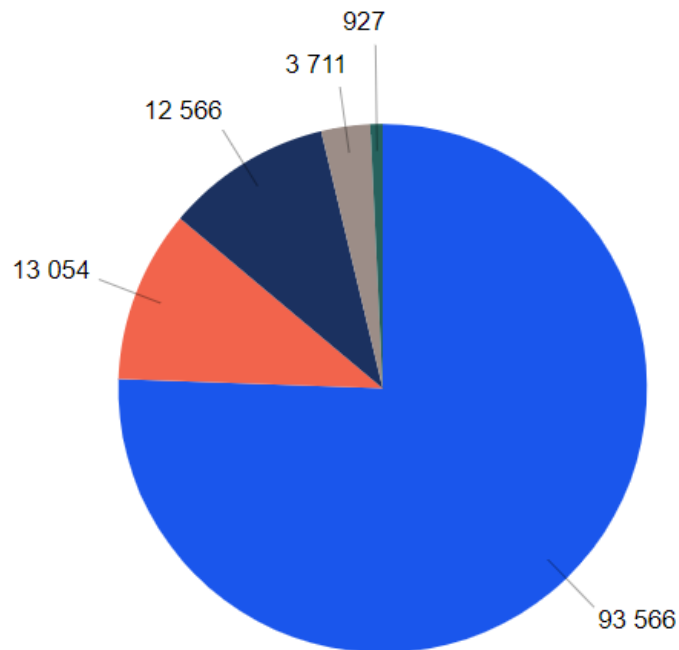

Uusiomateriaalien tuotteistaminen

- UTU-työryhmä: Tapauskohtaisen päätöksenteon kehittäminen
 - Ensimmäinen versio pykäläluonnoksista (Jätelaki ja YSL) työryhmän käsittelyssä
 - Mietintöluonnoksen kirjoittaminen etenee – tavoitteena luonnos kokonaisuudesta lokakuussa ja valmista vuoden loppuun mennessä => siirtyy HE-valmisteluun
 - Sidosryhmätilaisuus ennen mietinnön (loppuraportin) luovutusta
 - Erikseen JYTR-käsittelyyn syyskaudella?
- Muovi-EeJ-asetusluonnoksen lausuntokierros päättyi 31.5. ja jatkovalmistelu on käynnissä.

Tilastokeskuksen 13.6. julkaisemat jätetilastot

■ B Kaivostoiminta ja louhinta (05-09) ■ F Rakentaminen (41-43) ■ Teollisuus ■ Palvelut ja kotitaloudet
■ D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (35)

Lähde: Tilastokeskus, Jätetilasto

- <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8ipaww210ex0bw5b89zwzp1>
- <https://www.stat.fi/uutinen/vaarallisen-jatteen-maara-moninkertaistui-kaivostoiminnassa-syyna-aineiston-taydentyminen-ja-luokittelumuutokset>
- <https://www.stat.fi/ajk/tilastolive>

Poimintoja – analysointi kesken

- **Jätettä kertyi** vuonna 2021 yhteensä 125 milj. tonnia – 7,5 % enemmän kuin vuonna 2020
- **Mineraalijätteen osuus** kokonaiskertymästä noin 92 % eli 105 milj. tonnia
 - Tästä rakentamisen mineraalijätettä 12.4 milj. tonnia ja loput kaivostoiminnan ja louhinnan jätettä
 - Kaivosteollisuudessa syntyneen vaarallisen jätteen tilastoitu määrä kasvoi moninkertaiseksi ollen 25 milj. tonnia
 - Pääosin sivukiviä
 - Taustalla jätteen luokittelussa tapahtuneet muutokset sekä tilastojen pohjana käytetyn aineiston täydentyminen
- **Teollisuustoimialojen** yhteenlaskettu määrä kasvoi noin kolmanneksen ollen nyt noin 12.4 milj. tonnia
 - Kaivannaistoiminnan kasvusta on seurannut malmin jalostuksen jätemäärän nousu, mikä näkyy kemianteollisuuden luvuissa
 - Puunjalostusteollisuuden ja rakentamisen jätemäärät vähenivät eniten, mutta myös elintarviketeollisuuden jätemäärät pienenivät

- **Romuaajoneuvojen** määrä nousi kymmenellä tuhannella ollen 138 000 => romutuspalkkio toimi
- **Energiana hyödynnettiin** 260 000 tonnia enemmän kuin aiemmin
- **Jätteitä tuotiin** n. 1,6 milj. tonnia (kasvua 6,8 %) ja **vietiin** noin 1,1 milj. tonnia (kasvua 1,7 %)
- **Palveluiden ja kotitalouksien** yhteenlaskettu jätemäärä kasvoi hiukan, kotitalouksien jätemäärä pysyi lähes samana kuin vuonna 2020 eli n. 2,45 milj. tonnia
- **Materiaalihyödyntäminen** vähentynyt ja **energiahyödyntäminen** kasvanut

Analysointi kesken – pohdittavaa riittää

- Tavoitetila olemassa – ohjauskeinot (kuten sääntely ja taloudelliset ohjauskeinot) keskeisiä
- Tuotannon jätteet : taloudellisen toiminta kasvaa ja laajenee => jätemäärä kasvaa
 - **Pystyttävä parempaan** – kiertotalouden keinot ja uudet teknologiat materiaalitehokkuuden kehittämisessä, jätteen synnyn ehkäisyssä ja kierrätettävyyden lisäämisessä
- Kotitalouksien jätteet ja muiden toimijoiden yhdyskuntajätteet : lajittelukäyttäytyminen, jakamistalous ...
- Materiaalien kiertotalousaste reilut 4 % (kierrätysmateriaalien osuus kaikista materiaaleista)
 - Matala verrattuna EU:n tai globaaliin keskiarvoon
 - Mineraalijätteiden suuri määrä

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

